

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Aan: SGO

Contactpersoon

5.1.2e

5.1.2e@minszw.nl

Datum

2 maart 2021

Onze referentie

2021-0000043021

Bijlage(n)

Achtergrond info
Kennisplatform Online
Samenleving

nota

Stand van zaken lange termijn Kennisagenda COVID-19
voortkomend uit interdepartementaal Kennisplatform
Online Samenleving

Aanleiding

De chief science officers / departementale kenniscoördinatoren van acht ministeries (SZW, VWS, JenV, OCW, BZK, I&W, EZK en BZ) hebben halverwege vorig jaar het initiatief genomen om een interdepartementale kennisagenda op te stellen met betrekking tot de lange termijn opgaven die voortkomen uit en/of versterkt worden door Covid-19. Na de start van het programma-DGSC-19 stemmen wij onze activiteiten onderling met elkaar af.

Advies/actie

Kennisnemen van de laatste stand van zaken van het traject. Deze nota informeert u over:

1. Inhoudelijke focus
2. Aanpak
3. Relatie t.o.v. andere trajecten
4. Eindproduct

Kern

Als CSO's van acht ministeries observeren wij dat de beleidsmatige doorvertaling van Covid-19 gefragmenteerd langs de departementale lijnen van de MCC-19 structuur verloopt, waarbij een korte termijn focus op de fysieke gezondheid en economie domineert. Als CSO's hebben wij ons medio juni 2020 als doel gesteld in de eerste helft van 2021 een interdepartementale kennisagenda op te leveren waarbij we ons vanuit de maatschappelijke opgaven richten op de lange termijn vraagstukken die tot nu toe onderbelicht zijn.

De beweging naar een online samenleving, versneld door Covid-19, speelt daarin een grote rol. Deze ontwikkeling heeft ook gevolgen in het fysieke domein. Het CSO traject is opgezet aan de hand van vier thematische aanvliegroutes: leefomgeving, werken, leren & ontwikkelen en samenleven. Per thema worden begin 2021 drie kennisateliers georganiseerd, waarbij 10 beleidsmedewerkers van verschillende ministeries in gesprek gaan met 10 academici en vertegenwoordigers van kennisinstellingen. De eerste ronde kennisateliers vonden in januari/februari plaats en de tweede en derde ronde volgen in de komende maanden. In de bijlage treft u een PowerPoint aan waarin de opzet van het traject verder is uitgewerkt.

Toelichting

Datum

2 maart 2021

Onze referentie

2021-0000043021

Ad 1. Inhoudelijke focus

De inhoudelijke focus van het traject ligt op de volgende aspecten:

- 1) Wij richten ons op de lange termijn effecten van Covid-19. Hiermee vormt ons initiatief een aanvulling op de korte termijn trajecten gericht op de noodmaatregelen en herstelmaatregelen en de middel lange termijn trajecten gericht op input voor het nieuwe regeerakkoord.
- 2) Wij richten ons op het identificeren van reeds beschikbare kennis en het identificeren van kennisleemtes, wat vervolgens kan bijdragen aan een eenduidige vraagarticulatie richting kennispartners. Wij richten ons dus niet op het formuleren van concrete beleidsopties of handelingsperspectieven.
- 3) Wij richten ons daarbij niet alleen op het wegnemen van de negatieve effecten van de coronacrisis, maar heel expliciet ook op kansen van de coronacrisis. Daarbij verkennen we ook met welke transformaties deze kansen gepaard gaan.
- 4) Wij beperken ons tot de maatschappelijke opgaven die een sterk interdepartementaal karakter hebben.
- 5) Wij beperken ons tot de focus op online samenleving binnen de domeinen leefomgeving, werken, leren & ontwikkelen en samenleven omdat hier een aantal transities samenkomen die om een integraal antwoord vragen. Zonder interdepartementale blik zullen de synergiën van deze transities niet optimaal worden benut. Wij hebben oog voor de online en offline aspecten.

Ad 2. Aanpak

Per thema organiseren we drie kennisateliers in januari/februari, april en mei 2021. Voor de zomer willen we het eindproduct presenteren aan het SGO. In de kennisateliers komen 10 beleidsmedewerkers van verschillende ministeries, 10 academici en onderzoekers van diverse kennisinstellingen digitaal een middag bijeen om het desbetreffende thema te bespreken. De lijst van deelnemende academici is opgesteld i.s.m. Decanen Sociale Wetenschappen, KNAW en ZonMw.

De opzet van de kennisateliers is als volgt:

- 1) Welke trends, kansen en risico's identificeren we op de lange termijn?
- 2) Wat weten we hierover al wel en wat weten we nog niet?
- 3) Wat zijn interdepartementaal de belangrijkste opgaven voor de rijksoverheid?

Voor elk kennisateliers is een startdocument opgesteld dat dient als vertrekpunt voor de discussie. Het eerste startdocument is opgesteld mede op basis van input uit de gesprekken met gerelateerde trajecten (LT/MLT werkgroepen programma-DG, traject planbureaus en RIVM).

Ad 3. Relatie t.o.v. andere trajecten

Er zijn diverse trajecten die de gevolgen van Covid-19 in kaart brengen. Gelet op de scope van dit traject zijn vooral de volgende initiatieven relevant:

- 1) *LT/MLT werkgroepen van programma-DGSC-19*: Hoewel er veel raakvlakken zijn met dit traject, is onze tijdshorizon langer en is dit traject meer gericht op lange termijn kennisopbouw die ook verder reikt dan de scope van de MCC-19. Om dubbelingen te voorkomen en werk met werk te maken is er structureel overleg met het programma-DGSC-19, zijn deelnemerslijsten en gespreksthemata's onderling afgestemd en wordt over een weer deelgenomen

aan en gebruik gemaakt van elkaars bijeenkomsten en de uitkomsten daarvan.

- 2) *Traject van de Planbureaus en RIVM*: Net als dit traject richten wij ons op de lange termijn en op kennisopbouw. Door het betrekken van de planbureaus bij dit initiatief zorgen we dat we de kennis en expertise van hen optimaal benutten en dat we hen vanuit interdepartementaal perspectief meenemen in de programmering van nieuwe kennisvragen.
- 3) *SER adviesaanvraag toekomst hybride werken*: Net als in dit traject identificeren we in onze kennisateliers over thuiswerken onder andere de kansen en risico's van hybride werken. We stemmen daarom met elkaar af welke mensen we spreken, delen verkregen inzichten met elkaar en dragen bij aan de voorgenomen 'Agenda voor de toekomst van thuiswerken'.

Datum

2 maart 2021

Onze referentie

2021-0000043021

Het bureau ZonMw/NWO is ingeschakeld om te ondersteunen bij het kennisplatform en het vormgeven van de kennisagenda. Zij spelen ook een rol spelen in organiseren van de kennisateliers. Door de hack bij NWO loopt ons traject enige vertraging op.

Ad 4. Eindproduct

Het eindproduct van dit traject is een interdepartementale kennisagenda. In deze kennisagenda beschrijven we per thema welke trends reeds zichtbaar zijn, wat de risico's en kansen zijn bij deze trends, en wat de kennisleemtes zijn.